Stockholms läns landsting

Landstingsrådsberedningen

SKRIVELSE
2014-08-14

LS 1405-0680

Landstingsstyrelsen

Yttrande över betänkande Yrkeskvalifikationsdirektivet – ett samlat genomförande (SOU 2014:19)

Föredragande landstingsråd: Anna Starbrink

Ärendebeskrivning

Stockholms läns landsting har i remiss från Utbildningsdepartementet beretts möjlighet att lämna ett yttrande över betänkande Yrkeskvalifikationsdirektivet – ett samlat genomförande (SOU 2014:19).

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen besluta

att som sitt yttrande till Utbildningsdepartementet överlämna bifogat förslag till yttrande.

Landstingsrådsberedningens motivering

Yrkeskvalifikationsdirektivet är ett viktigt led i stärkandet av den inre rörligheten för arbetskraft inom den europeiska unionen. Syftet är att säkerställa att egenföretagare och anställda i EU kan utnyttja sina rättigheter att etablera sig i andra medlemsländer utan att hindras av nationella yrkesregleringar som förbiser deras kompetenser. Den aktuella utredningen har haft i uppdrag att ta fram förslag kring hur yrkeskvalifikationsdirektivet, som nyligen reviderats, ska genomföras i svensk lagstiftning och förvaltning.

Möjligheten att kunna rekrytera medarbetare från andra länder är viktig för kompetensförsörjningen i landstinget. Redan idag kommer omkring 14 procent av medarbetarna från andra europeiska länder och det är angeläget att erkännande av yrkeskvalifikationer m.m. sker på ett smidigt sätt så att inträdet på den svenska arbetsmarknaden inte fördröjs.

Utredningen tar även upp frågan om harmonisering av utbildningar i olika länder. Detta är i grunden en positiv utveckling men det kan noteras att de krav som direktivet ställer avseende upplägg och innehåll på vissa vårdutbildningar kommer att medföra ett utökat åtagande för landstinget avseende klinisk utbildning. Mot den bakgrunden är det angeläget att finansieringsprincipen upprätthålls.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 6 augusti 2014
Förslag till yttrande
Sammanfattning av betänkande Yrkeskvalifikationsdirektivet – ett samlat genomförande (SOU 2014:19)

Torbjörn Rosdahl

Anna Starbrink

Kristoffer Tamsons

Landstingsstyrelsens förvaltning
SLL Personal och utbildning

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2014-08-06

LS 1405-0680

Handläggare:
Kristina Pesula

Landstingsstyrelsen

Ankom
Stockholms läns landsting
2014 -08- 06
Dnr. LS 1405-0680
Rotel V

Yttrande över betänkande Yrkeskvalifikationsdirektivet – ett samlat genomförande (SOU 2014:19)

Ärendebeskrivning

Stockholms läns landsting har i remiss från Utbildningsdepartementet beretts möjlighet att lämna ett yttrande över betänkande Yrkeskvalifikationsdirektivet – ett samlat genomförande (SOU 2014:19).

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 6 augusti 2014
Förslag till yttrande
Sammanfattning av betänkande Yrkeskvalifikationsdirektivet – ett samlat genomförande (SOU 2014:19)

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslås besluta

att som sitt yttrande till Utbildningsdepartementet överlämna bifogat förslag till yttrande.

Förvaltningens förslag och motivering

Det ursprungliga direktivet antogs 2005, det moderniserade direktivet (2013/55/EU) trädde i kraft den 17 januari 2014 och ska vara genomfört i medlemsstaterna senast den 18 januari 2016. Yrkeskvalifikationsdirektivet från 2005 har gett yrkesverksamma goda möjligheter att förflytta sig mellan EU-länderna för att under en kortare eller längre tid erbjuda sina tjänster eller söka anställning. Direktivet tillhandahåller system för att erkänna kompetens och kunnande förvärvad i ett land, så att denna ska kunna ligga till grund för rätten att utöva yrket i ett annat land där yrket omgärdats av krav på viss kompetens och kunnande, dvs. där yrket är reglerat. I slutfasen av förhandlingen på EU-nivå om en modernisering av yrkeskvalifikationsdirektivet tillsatte regeringen en utredning med uppdrag att föreslå hur direktivet skulle genomföras i svensk rätt och förvaltning.

Stockholms läns landsting anser att det är positivt med ökad rörlighet. Det moderniserade direktivet underlättar för enskilda individer att vara yrkesverksamma i andra länder, vilket är av betydelse för regionens tillväxt och för att möta utmaningen med en tryggad kompetensförsörjning.

Stockholms läns landsting vill framhäva vikten av att berörda myndigheter åläggs att samråda i fortsatt arbete kring föreskrifter, revideringar och framtagande av gemensamma europeiska principer. Det är också av stor vikt att det finns en samverkan med verksamhetsföreträdare inför arbete och revideringar på EU-nivå utifrån delegerade akter. Dessa frågor berör i hög grad arbetsgivarna då det ofta handlar om praktiska tillämpningar.

Flera av de förslag som presenteras i utredningen kommer att medföra ökade kostnader för landstingen. Finansieringsprincipen bör därför gälla vid revideringen och de direkta konsekvenserna för arbetsgivarna bör utredas ytterligare.

De förändrade krav på de reglerade yrken som omfattas av automatiskt erkännande mot bakgrund av samordnande minimikrav på utbildning kommer få direkta konsekvenser för det utbildningsuppdrag som åligger landstingen. För sjuksköterskeutbildningen krävs i minimikraven bland annat en högre andel klinisk utbildning. Detta kommer medföra ett betydligt större utbildningsuppdrag för landstinget med ökade kostnader som följd.

Landstingsstyrelsen föreslås överlämna yttrande enligt bifogat förslag.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Inga ekonomiska konsekvenser av beslutet.

Miljökonsekvenser av beslutet

I enlighet med landstingets Miljöpolitiska program 2012-2016 har hänsyn till miljön beaktats och slutsatsen är att det inte är relevant med en miljökonsekvensbedömning i detta ärende.

Toivo Heinsoo
Landstingsdirektör

Maria Englund
Personaldirektör

Yttrande från Stockholms läns landsting på Yrkeskvalifikationsdirektivet – ett samlat genomförande (SOU 2014:19)

Betänkande SOU 2014:19 Yrkeskvalifikationsdirektivet – ett samlat genomförande
Stockholms läns landsting lämnar yttrande på de kapitel och avsnitt i betänkandet som bedöms få störst konsekvenser för landstingets uppdrag.

Sammanfattning
Stockholms läns landsting anser att det är positivt med ökad rörlighet. Det moderniserade direktivet underlättar för enskilda individer att vara yrkesverksamma i andra länder, vilket är av betydelse för regionens tillväxt och för att möta utmaningen med en tryggad kompetensförsörjning.

Stockholms läns landsting vill framhäva vikten av att berörda myndigheter åläggs att samråda i fortsatt arbete kring föreskrifter, revideringar och framtagande av gemensamma europeiska principer. Det är också mycket viktigt att det finns en samverkan med verksamhetsföreträdarna inför arbete och revideringar på EU-nivå utifrån delegerade akter, dessa frågor berör i hög grad arbetsgivarna då det ofta handlar om praktiska tillämpningar.

Flera av de förslag som presenteras i utredningen kommer innebära ökade kostnader, därför bör finansieringsprincipen gälla vid revideringen och de direkta konsekvenserna för arbetsgivarna bör utredas ytterligare.

Kapitel 8

8.1 Myndighetsstruktur
Stockholms läns landsting tillstyrker förslaget att den myndighet som kontrollerar tillträdet till ett visst reglerat yrke också ska utgöra behörig myndighet.

Stockholms läns landsting stödjer förslaget på ett samlat rådgivningscentrum och att samordning organiseras under och fullgörs av

Universitets- och högskolerådet. Det är en fördel att det finns lättillgänglig information för att underlätta rörlighet.
Det är dock viktigt att även arbetsgivare ges möjlighet att vända sig till myndigheten för rådgivning. Detta eftersom det finns ett stort behov av att kunna få svar på hur myndigheten bedömer utbildning och kvalifikationer från andra länder för att landstinget fortsatt ska kunna rekrytera på ett professionellt och kvalitetssäkrat sätt.

8.3.2 Språkkrav
Stockholms läns landsting ser positivt på utredningens förslag att införa regelmässiga språkkontroller avseende yrken som har konsekvenser för patientsäkerheten. Det är viktigt att följden av detta inte blir en förlängd handläggningstid.

Kapitel 9

9.2 Informationsutbyte och varningar
Stockholms läns landsting ställer sig positiv till förslagen kring varningsmekanismer men vill understryka vikten av att det finns en tydlig ordning för hur informationen ska komma arbetsgivarna till kännedom.

Kapitel 10

10.1 Samordning av minimikraven för vissa utbildningar
Stockholms läns landsting instämmer i utredningens förslag att ett särskilt uppdrag ges att närmare granska i vilken mån de utbildningar som erbjuds i Sverige når upp till de uppställda minimikraven. I samband med det bör även en översyn av de ekonomiska konsekvenserna göras.

De reglerade yrken som omfattas av automatiskt erkännande mot bakgrund av samordnande minimikrav på utbildning är yrken där landstinget i hög grad är involverad i utbildningen.

Utifrån de krav på utbildningarna som ställs i direktivet avseende upplägg och innehåll, framförallt vad gäller sjuksköterskeutbildningen, kommer omfattningen av landstingens utbildningsuppdrag att öka markant.

I den kraftigt växande Stockholmsregionen med en ökande befolkningsmängd, ökar antalet utbildningsplatser för sjuksköterskor för att kunna möta efterfrågan på hälso- och sjukvårdstjänster. I kombination

med de nya kraven i direktiven innebär detta en stor utmaning för landstinget att klara sitt utbildningsuppdrag.

Stockholms läns landsting har idag ett mycket stort utbildningsuppdrag. Under 2013 omfattade det drygt 18 000 studentveckor för sjuksköterskestuderande. I direktivet anges att den kliniska delen av utbildningen ska uppgå till minst hälften av den föreskrivna minimitiden för utbildningen. Uppskattningsvis innebär detta en ökning av landstingets utbildningsuppdrag för sjuksköterskor med minst 30 procent vilket motsvarar ytterligare ca 6 000 studentveckor per år. Kraven i direktivet på ökad andel klinisk utbildning medför ett stort behov av ökade ekonomiska, personella, materiella och pedagogiska resurser.

Som en direkt konsekvens av direktivets krav bör en översyn av utbildningen ske och mot bakgrund av det gemensamma utbildningsuppdraget bör detta ske tillsammans med arbetsgivarparten. Finansieringsprincipen bör gälla då en utökning av den kliniska utbildningen medför ökade kostnader för arbetsgivaren.

Den principöverenskommelse som togs fram i samband med att staten övertog ansvaret för de medellånga hälso- och sjukvårdsutbildningarna bör ses över både avseende ersättning och hur utbildningsuppdraget formuleras.

10.2 Fortbildning

Utredningen förslår att Socialstyrelsen ska bemyndigas att meddela föreskrifter kring fortbildning. Stockholms läns landsting vill framhålla vikten av samråd vid framtagande av föreskrifter kring fortbildning/kompetensutveckling.

I uppdraget om bemyndigande bör Socialstyrelsen åläggas att anpassa sig till finansieringsprincipen samt kommuner och landstingens självstyre.

Den kontinuerliga kompetensutvecklingen ska utgå ifrån verksamhetens behov och från individuella utvecklingsplaner. Kompetensutveckling innebär en utveckling av både kunskap, färdigheter och förmåga vilket sker genom insatser i form av skolmässig utbildning, kurser och erfarenhetsutbyte liksom genom kontinuerligt lärande i det dagliga arbetet.

Kapitel 12

12.4 Konsekvenser för företag och arbetsgivare

Utredningen har inte i tillräcklig omfattning analyserat konsekvenserna för arbetsgivarna i förhållande till de förändrade kraven på de reglerade yrken som omfattas av automatiskt erkännande mot bakgrund av samordnande minimikrav på utbildning. Dessa kommer att få direkta konsekvenser för det utbildningsuppdrag som åligger landstingen. För sjuksköterskeutbildningen krävs i minimikraven bland annat en högre andel klinisk utbildning än den som finns i Sverige idag. Detta kommer att medföra ökade kostnader för arbetsgivaren varför finansieringsprincipen bör gälla. Som en konsekvens av direktivets krav bör en översyn av utbildningen ske och med hänsyn till det gemensamma utbildningsuppdrag som idag finns bör detta ske tillsammans med arbetsgivarparten.

Vidare anser Stockholms läns landsting att skrivningen kring Socialstyrelsens bemyndigande att meddela föreskrifter om fortbildning måste tydliggöras med ett krav på samråd.

Sammanfattning

Ankom
Stockholms läns landsting
2014 -05- 23
Dnr LS 1405-0680

Utredningsuppdraget

I slutfasen av förhandlingen på EU-nivå om en modernisering av yrkeskvalifikationsdirektivet tillsatte regeringen en utredning med uppdrag att föreslå hur direktivet skulle genomföras i svensk rätt och förvaltning. En översyn skulle göras av den aktuella lagstiftningen för att åstadkomma ett fullständigt genomförande av direktivet och föreslå ändringar som underlättar tillämpningen. Syftet var att tydliggöra regelverket och få en horisontell översikt över lagstiftningen. Denna översyn skulle utgå från praktiska erfarenheter från tillämpningen. Utredningen skulle även analysera hur yrkeskvalifikationsdirektivet förhåller sig till den närliggande regleringen i det s.k. tjänstedirektivet (2006/123/EG) samt föreslå åtgärder till hur kunskapen hos berörda myndigheter kan ökas. Ändringsdirektivet (2013/55/EU) trädde i kraft den 17 januari 2014 och ska vara genomfört i medlemsstaterna senast den 18 januari 2016.

Betänkandet är indelat i tre delar

I. Författningsförslag och bakgrund
II. Överväganden och förslag
III. Konsekvensanalys och författningskommentarer

Del I Bakgrund

Yrkeskvalifikationsdirektivet

Det ursprungliga yrkeskvalifikationsdirektivet som antogs 2005 ersatte tre generella direktiv och tolv s.k. sektorsdirektiv som avsåg enskilda yrken. Direktivets rättsliga grund härstammar från fördragets reglering om fri rörlighet. Fördragets regler om fri rörlighet för arbetstagare omfattar inte anställning i offentlig tjänst, varför

samma begränsning gäller för yrkeskvalifikationsdirektivet. Enligt EU-domstolens praxis ska detta förstås som sådan verksamhet som är direkt och specifikt förenad med utövande av offentlig makt.

Yrkeskvalifikationsdirektivet har identifierats som en viktig pusselbit i ansträngningarna med att öka tillväxten och sysselsättningen i Europa. Syftet med direktivet är att säkerställa att egenföretagare och anställda i EU kan utnyttja de rättigheter som fördraget ger dem att såväl etablera sig, tillfälligt erbjuda sina tjänster som att söka anställning i ett annat medlemsland, utan att behöva mötas av nationella yrkesregleringar som förbiser sådan erfarenhet och kompetens som förvärvats i annat land. Avsikten är att medlemsländerna ska godta variationer som förekommer när det gäller utbildning och yrkesreglering.

Yrkesverksamma som är lagligen etablerade inom ett reglerat yrke i sitt ursprungsland och som *tillfälligt* vill förflytta sig till ett annat land har rätt att göra det, t.ex. för att göra yrkespraktik eller arbeta som vikarie. Om yrket inte är reglerat i ursprungsmedlemsstaten, och den enskilde inte heller gått en utbildning som är reglerad, krävs att den enskilde varit yrkesverksam under minst ett av de tio senaste åren. I vissa fall får de behöriga myndigheterna i det mottagande landet göra en närmare kontroll av att den enskilde är kompetent för uppgiften, nämligen om yrkesverksamheten kan få konsekvenser för patientsäkerhet eller säkerhet. Genom det moderniserade yrkeskvalifikationsdirektivet klargörs närmare under vilka förutsättningar en förhandsunderrättelse får krävas och när en förhandskontroll av yrkesutövarens yrkeskvalifikationer får göras, men också i vad mån behöriga myndigheter i berörda länder bör samarbeta.

Om den enskilde i stället vill *etablera sig* i ett annat land ska kvalifikationerna bedömas i enlighet med ett av olika förfaranden. I tre situationer ska tillträde beviljas automatiskt, nämligen i) om den enskilde omfattas av en sådan utbildning vars minimikrav samordnats genom direktivet, ii) om yrkesverksamheten regleras genom krav på yrkeserfarenhet eller, i och med ändringsdirektivet, iii) om den enskilde fullföljt en utbildning som grundar sig på en gemensam utbildningsram eller med godkänt resultat genomfört ett gemensamt utbildningsprov. Om ingen av dessa ordningar är tillämpliga ska kvalifikationerna bedömas enligt den s.k. generella ordningen.

Den generella ordningen innebär förenklat att de behöriga myndigheterna närmare ska kunna granska i vad mån de utländska

kvalifikationerna motsvarar vad som krävs för att få utöva det reglerade yrket. Om kvalifikationerna avviker väsentligt från vad som krävs får myndigheten besluta att individen måste komplettera sin kompetens genom kompensationsåtgärder, antingen genom ett lämplighetsprov eller genom en anpassningsperiod. Sådana kompensationsåtgärder får endast avse kunskaps- och kompetensområden som är grundläggande för att utöva yrket.

Det moderniserade yrkeskvalifikationsdirektivet innehåller ett antal förtydliganden, bl.a. avseende kontroll av språkkunskaper. Myndigheter kan endast vid konkret tvivel i det enskilda fallet besluta att kontrollera i vad mån språkkunskaperna är tillräckliga för att kunna utöva yrket. För yrken med konsekvenser för patientsäkerhet kan däremot mer regelmässiga kontroller göras. Kontroller av språkkunskaper får dock aldrig ske innan yrkeskvalifikationerna har erkänts.

Genom det moderniserade yrkeskvalifikationsdirektivet införs en möjlighet för enskilda att ansöka om ett s.k. europeiskt yrkeskort, som trots sin benämning inte är ett fysiskt utan ett elektroniskt dokument. Yrkeskortet, som kan utfärdas för såväl tillfälliga tjänster som för etablering, syftar till en smidigare erkännandeprocess, bl.a. genom att ersätta förekommande krav på förhandsunderrättelse. I och med att det i första hand är ursprungslandets myndigheter som har ansvaret för att kontrollera i vad mån ansökningen är komplett och att intyg är äkta, kan den behöriga myndigheten i den stat där den enskilde vill utöva sitt yrke förlita sig på denna myndighetskontroll och erkännandeprocessen snabbas därmed upp. Innan yrkeskort kan komma att utfärdas måste dock kommissionen besluta vilka yrkesverksamheter som yrkeskortet ska vara tillämpligt för.

Det moderniserade yrkeskvalifikationsdirektivet innehåller detaljerade förfaranderegler för myndigheternas handläggning av ärenden om såväl sedvanligt erkännande som yrkeskort. Genom det moderniserade yrkeskvalifikationsdirektivet kompletteras hittillsvarande möjligheter att utbyta information om disciplinära åtgärder med en skyldighet att informera alla andra medlemsländer om en enskild konstaterats använda falska dokument eller om veterinärer, yrkesverksamma inom hälso- och sjukvård eller de som undervisar barn (inklusive barnomsorg och förskoleverksamhet) i något avseende begränsats i sin rätt att utöva yrket. En sådan varning ska skickas via informationssystemet IMI senast tre dagar efter att begränsningen beslutats.

Vilka yrken som reglerats i de olika medlemsstaterna skiljer sig åt och det finns även skillnader i regleringsteknik. Direktivet kräver därför att medlemsländerna inom ramen för en utvärderingsprocess inventerar sina respektive yrkesregleringar för att säkerställa att inskränkningarna i EU-medborgarnas fria rörlighet är motiverade och inte mer ingripande än nödvändigt. Om medlemsländerna förändrar yrkesregleringarna efter det att direktivets genomförandetid gått ut, är de skyldiga att anmäla detta till kommissionen. Ändringsdirektivet kräver ökad öppenhet i ett flertal avseenden, för att underlätta tillämpning men också för att enskilda bättre ska kunna informera sig om vad som gäller.

Tjänstedirektivet

Direktivet om tjänster på den inre marknaden (2006/123/EG, tjänstedirektivet) antogs året efter det ursprungliga yrkeskvalifikationsdirektivet. Syftet med tjänstedirektivet är att underlätta fri rörlighet för tjänsteutövare i bred bemärkelse, dvs. utöver sådana krav som handlar om yrkeskvalifikationer. Inledningsvis uppstod en del oklarheter kring hur de båda regelverken skulle tillämpas och hur de undantag som förekom i tjänstedirektivet till förmån för yrkeskvalifikationsdirektivet skulle tolkas. Bland annat var det oklart i vilken utsträckning medlemsländerna var tvungna att utvärdera sina yrkesregleringar inom ramen för den utvärderingsprocess som tjänstedirektivet föreskrev.

I flera avseenden har de båda direktivens krav samordnats, t.ex. genom att samtliga förfaranden som kan krävas med anledning av yrkeskvalifikationsdirektivet på samma sätt som gäller för tjänstedirektivet ska kunna slutföras elektroniskt via den gemensamma kontaktpunkten för tjänster.

De myndigheter som utövar tillsyn över tjänsteverksamhet i Sverige behöver beakta såväl tjänstedirektivet som yrkeskvalifikationsdirektivet, då de båda regelverken är tänkta att komplettera varandra. I vissa avseenden finns regler i båda direktiven, t.ex. om vilken information som tjänstemottagarna ska ha tillgång till. Uppstår en konflikt mellan de båda regelverken, t.ex. när det gäller möjligheten att utöva tillsyn över tillfällig verksamhet, har yrkeskvalifikationsdirektivet företräde.

Det svenska utbildningssystemet

För att ge så goda förutsättningar som möjligt att anpassa utbildningar till omvärlds- och kunskapsutvecklingen är det svenska utbildningssystemet decentraliserat. Högskoleutbildning ges vid 31 statliga universitet och högskolor (däribland Sveriges lantbruksuniversitet och Försvarshögskolan) samt vid 12 enskilda utbildningsanordnare. Det anges i lag och förordning vilka utbildningsanordnare som kan ges tillstånd att utfärda examina, samt på vilken nivå. Det är universitetens och högskolornas ansvar att besluta om det närmare innehållet i utbildningarna. Det finns 35 olika yrkesexamina i examensordningen i bilagan till högskole-förordningen, ytterligare 12 i bilagan till förordningen för Sveriges lantbruksuniversitet och en i bilagan till förordningen för Försvarshögskolan. Dessa är bl.a. utbildningarna till läkare, sjuksköterska, tandläkare, arkitekt, barnmorska och veterinär, för vilka yrkeskvalifikationsdirektivet samordnat minimikraven för utbildning. I bilagorna till högskoleförordningen, förordningen för Sveriges lantbruksuniversitet och förordningen för Försvarshögskolan finns för varje yrkesexamen angivet hur många högskolepoäng utbildningen omfattar samt en målbeskrivning av vilka mål och övriga krav som varje student ska uppnå för att få examen. Målen avser kunskap och förståelse, färdighet och förmåga samt värderingsförmåga och förhållningssätt. Även när det gäller utbildningarna till specialistläkare och specialisttandläkare samordnas minimikrav för utbildning genom yrkeskvalifikationsdirektivet. Dessa utbildningar regleras i Socialstyrelsens föreskrifter. Universitetskanslersämbetet kvalitetssäkrar högskoleutbildningen.

Om ett land som inte reglerar yrkesverksamheten har reglerat utbildningen, underlättar det yrkesverksammas möjligheter att kunna utöva denna yrkesverksamhet i ett annat land, där yrket är reglerat. Direktivet kräver att medlemsstaterna fastställer vilka utbildningar som är reglerade, oavsett om utbildningen bedrivs inom gymnasieskolan, vid universitet eller högskolor eller inom yrkeshögskolan. Inom den svenska yrkeshögskolan finns närmare 200 utbildningsanordnare och över 600 utbildningar.

Del II Överväganden och förslag

Reglerade yrken i Sverige

Utredningen har närmare analyserat direktivets tillämpningsområde utifrån den definition som gäller för reglerade yrken. Av definitionen följer att all sådan yrkesverksamhet där det i författning, direkt eller indirekt, ställs krav på att yrkesutövaren har vissa bestämda yrkeskvalifikationer omfattas. Med yrkeskvalifikationer avses såväl ett bevis över teoretiska eller faktiska kunskaper som yrkeserfarenhet. Om det finns en skyddad yrkestitel som endast får användas av den som har en viss yrkeskvalifikation är yrket alltid att anse som reglerat.

I Sverige har yrkesregleringarna anpassats till det ursprungliga yrkeskvalifikationsdirektivet i följande fall:

Yrkesregleringar som anpassats till yrkeskvalifikationsdirektivet

Advokat	Läkare
Apotekare	Lärare
Arbetsterapeut	Naprapat
Audionom	Optiker
Auktoriserad tolk	Ortopedingenjör
Auktoriserad translator	Psykolog
Auktoriserade patentombud	Psykoterapeut
Barnmorska	Receptarie
Besiktningstekniker	Röntgensjuksköterska
Biomedicinsk analytiker	Sjukgymnast
Brandskyddskontrollant	Sjukhusfysiker
Dietist	Sjuksköterska
Djursjukskötare	Socialtjänstens verksamhet rörande barn och ungdom
Elinstallatör	
Fastighetsmäklare	Specialistläkare
Fysioterapeut	Specialistsjuksköterska
Förskolelärare	Specialisttandläkare
Godkänd hovslagare	Specialistveterinär
Godkänd tandläkare/sjukgymnast/sjuksköterska inom djurens hälso- och sjukvård	Tandhygienist
	Tandläkare
	Trafiklärare och utbildningsledare
Kiropraktor	Veterinär
Logoped	Väktare

Utredningen bedömer att yrkesverksamhet som brandskyddskontrollant inte längre bör omfattas av genomförandeåtgärderna för yrkeskvalifikationsdirektivet eftersom yrkesverksamheten är förknippad med utövande av offentlig makt. Därutöver, och med utgångspunkt i direktivets definition av reglerade yrken, anser utredningen att även följande yrkesverksamheter ska anses omfattas av yrkeskvalifikationsdirektivets tillämpningsområde:

Tillkommande yrken

Aktuarie	Kontroll av hissar och vissa motordrivna anordningar
Arbete med asbest	
Arbete med byggnadsställningar högre än två meter	Kontroll av lyftanordningar
Bergsguide	Kontroll av mekaniska anordningar i vissa kärntekniska anläggningar
Certifierad energiexpert	
Certifierad kontrollansvarig	Kontroll av tankar avsedda för transport av farligt gods
Certifierad sakkunnig brandskydd	
Certifierad sakkunnig funktionskontrollant	Kontroll av trycksatta anordningar
Certifierad sakkunnig kulturvärden	Kranförare
Certifierad sakkunnig tillgänglighet	Kvalitetssäkrare av rovdjursobservationer
Dykeriarbete	
Företagsläkare	Lärare vid introduktionsutbildning för privat övningskörning A
Hantering av bekämpningsmedel i klass 1AV	
Hantering av bekämpningsmedel i klass 1L samt 2L	Lärare vid riskutbildning för behörigheterna A, A1 och B
Hantering av bekämpningsmedel i klass 1SO	
Kontroll av cisterner och rörledningar för brandfarliga vätskor	Lärare vid utbildning av förare för mopeder med behörighet AM
	Lärare vid utbildning av förare för mopeder, snöskotrar och terränghjulingar som kräver förarbevis
	Sprängarbas
	Strålskyddsexpert
	Taxiförare

Det är värt att poängtera att det i ovanstående fall är fråga om yrkesverksamheter som, på grund av de krav som ställs på yrkesutövarna i fråga om yrkeskvalifikationer, bör betraktas som reglerade. Det handlar således inte om nya regleringar som införts i närtid. Utredningen har även gjort en bedömning avseende yrkesverksamheterna naturvårdsvakt, rovdjursinventerare, mast- och stolparbete samt arbete med härdplaster, men har funnit att dessa verksamheter

inte är att anse som reglerade, då det för utövande inte krävs bestämda yrkeskvalifikationer.

Erkännande av yrkeskvalifikationer

Utredningen anser att den nuvarande myndighetsstrukturen ska bibehållas. Myndigheter som kontrollerar tillträdet till ett visst reglerat yrke ska även fortsättningsvis handlägga ärenden som behörig myndighet enligt direktivet. På så vis kan myndigheterna få en komplett bild över yrkesutövare i Sverige, oberoende av var kvalifikationerna erhållits. För de yrken som hittills betraktas som reglerade har redan behöriga myndigheter enligt yrkeskvalifikationsdirektivet pekats ut. Därutöver bör de myndigheter som föreskriver vilka krav som ska ställas avseende de tillkommande yrkena utgöra behöriga myndigheter. I praktiken innebär det att följande myndigheter ska vara behöriga myndigheter enligt direktivet: Konsumentverket, Fastighetsmäklarinspektionen, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Socialstyrelsen, Länsstyrelsen i Stockholms län, Boverket, Finansinspektionen, Kammarkollegiet, Statens skolverk, Universitets- och högskolerådet, Statens jordbruksverk, Naturvårdsverket, Strålsäkerhetsmyndigheten, Transportstyrelsen, Patentombudsnämnden, Elsäkerhetsverket samt Arbetsmiljöverket.

Utredningen föreslår att Universitets- och högskolerådet, som även är ENIC-NARIC kontor, ska bistå de behöriga myndigheterna i bedömningen av yrkesutövares utländska utbildning. De behöriga myndigheterna ska ersätta Universitets- och högskolerådet för de kostnader som detta föranleder. Den slutliga och sammantagna prövningen av en enskilds samtliga yrkeskvalifikationer ska alltid vara den behöriga myndighetens ansvar.

Eftersom det för vissa yrken ställs krav på viss kompetens trots att det saknas en obligatorisk förhandskontroll föreslår utredningen också att det införs en möjlighet för yrkesutövare med utländska kvalifikationer att få dem bedömda av den behöriga myndigheten. Därigenom underlättas förutsättningarna för yrkesutövare med utländska kvalifikationer att kunna söka anställning eller i övrigt undvika problem som annars kan komma att uppstå vid tillsynen över yrkesverksamheten.

Universitets- och högskolerådet är kontaktpunkt för yrkeskvalifikationsdirektivet, en verksamhet som i och med ändringsdirektivet döps om till rådgivningscentrum. Syftet är bl.a. att ytterligare

betona myndighetens roll att bistå enskilda som önskar utnyttja regelverket, men också att särskilja rådgivningscentrumens roll i förhållande till de gemensamma kontaktpunkter som inrättades i samband med genomförandet av tjänstedirektivet. Enligt utredningens bedömning bör Universitets- och högskolerådet även fortsättningsvis fullgöra rollen som rådgivningscentrum. Därutöver föreslår utredningen att Universitets- och högskolerådet även ska överta rollen som samordnare för direktivet från Utbildningsdepartementet. Enligt utredningens bedömning har rådet bäst förutsättningar att utföra de uppgifter som ligger i samordnarrollen, eftersom uppgifterna företrädelsevis rör den praktiska tillämpningen av direktivet. Givetvis ska Regeringskansliet även fortsättningsvis ansvara för policyarbetet och på sedvanligt vis agera i den utsträckning som kan komma att krävas i förhållande till kommissionen och andra medlemsstater.

Utredningen föreslår också att den metod som hittills använts för att genomföra det ursprungliga yrkeskvalifikationsdirektivet, där bestämmelserna införts i varje berörd sektorsförfattning, ska överges. De bestämmelser i direktivet som ska tillämpas likadant oavsett sektor ska i stället genomföras i en ny horisontell lag och förordning. Detta får till följd att bestämmelser som tidigare har införts i sektorsförfattning och som ersätts av bestämmelser i de nya författningarna ska upphävas. Däremot ska sektorsregleringen bestå och anpassas till den nya lagen och förordningen i de delar där direktivet tagit särskild hänsyn till vilken yrkesverksamhet det handlar om.

Av den föreslagna lagen framgår att yrkesutövare med utländska yrkeskvalifikationer ska likabehandlas med dem som har svenska yrkeskvalifikationer. Ett erkännande av utländska yrkeskvalifikationer ger således rätt att utöva yrket på samma villkor som gäller för dem som förvärvat kvalifikationerna i Sverige. Lagen ska gälla för såväl egenföretagare som anställda, men tillämpas subsidiärt i förhållande till bestämmelser som grundar sig på andra EU-rättsakter än yrkeskvalifikationsdirektivet. Lagen omfattar heller inte yrken förknippade med offentlig makt. Det förtydligas att förekommande krav på yrkesutövares kunskaper i det svenska språket inte får tillämpas på ett sätt som inskränker rätten till erkännande av yrkeskvalifikationer eller europeiskt yrkeskort. Kontroller av språkkunskaper får endast göras vid befogad misstanke om att nödvändiga språkkunskaper saknas i det enskilda fallet och i så fall efter att kvalifikationerna erkänts på sedvanligt vis eller genom utfärdande av yrkeskort. Socialstyrelsen får meddela föreskrifter

om mer regelmässiga kontroller av språkkunskaper för yrkesutövare inom hälso- och sjukvården. Det införs även en principiell skyldighet i lagen att erkänna yrkespraktik som gjorts i en annan EES-stat eller Schweiz.

Genom lagen klargörs att yrkesutövare som är lagligen etablerade i ett annat land har rätt att tillfälligt tillhandahålla tjänster i Sverige. Om yrket i fråga inte är reglerat i etableringsstaten krävs ett års yrkeserfarenhet eller att yrkesutövaren gått en reglerad utbildning. Utredningen föreslår att skyldigheten att underrätta behörig myndighet på förhand behålls endast vad avser väktare och hälso- och sjukvårdspersonal, där det också finns möjlighet att kontrollera kvalifikationerna innan tjänsten får tillhandahållas.

Grundförutsättningarna för att få utländska yrkeskvalifikationer erkända i enlighet med den generella ordningen anges i den nya lagen. Yrkesutövare med sådant kompetensbevis eller bevis på formella kvalifikationer som krävs i ett annat medlemsland ska ges tillträde till ett reglerat yrke på samma villkor som om kvalifikationerna förvärvats i Sverige. Om yrket inte är reglerat i etableringsstaten får det krävas ett års yrkeserfarenhet eller att yrkesutövaren gått en reglerad utbildning. Med formella kvalifikationer avses även sådana kvalifikationer som förvärvats i tredje land men erkänts av en medlemsstat som även kan intyga tre års yrkeserfarenhet. Förutsättningarna för att besluta om kompensationsåtgärder, för det fall en behörig myndighet kan konstatera väsentliga skillnader i sådan utbildning som kan anses vara grundläggande för att kunna utöva yrket, alternativt besluta om partiellt tillträde, anges närmare i den nya förordningen om erkännande av yrkeskvalifikationer. Av förordningen framgår även att sökanden ska ges möjlighet att välja kompensationsåtgärd, dvs. anpassningsperiod eller lämplighetsprov, om inte annat föreskrivs.

Lagen återspeglar även de tre ordningar för automatiskt erkännande som yrkeskvalifikationsdirektivet innehåller, även om det enligt utredningens bedömning i nuläget inte finns någon yrkesreglering som omfattas av automatiskt erkännande av yrkeserfarenhet. Det framgår av lagen att när kommissionen fattat beslut om gemensamma utbildningsprinciper som Sverige omfattas av, ska en sökande som genomgått en utbildning som omfattas av en gemensam utbildningsram eller godkänts vid ett gemensamt utbildningsprov automatiskt godkännas för att utöva yrket i Sverige på samma villkor som gäller om kvalifikationerna inhämtats i Sverige. Den enda automatiska ordning som för närvarande är tillämplig innebär att yrkesutövare

inom yrkena apotekare, barnmorska, läkare, sjuksköterska, tandläkare eller veterinär ska erkännas automatiskt i de fall som anges i Socialstyrelsens respektive Statens jordbruksverks föreskrifter. Av patientsäkerhetsförordningen och förordningen om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård ska framgå att ansökan om legitimation utifrån bestämmelserna om automatiskt erkännande ska handläggas enligt förfarandebestämmelserna i den nya horisontella förordningen.

Den nya horisontella förordningen innehåller bestämmelser som beskriver förfarandet för erkännande av yrkeskvalifikationer vid etablering i Sverige, oavsett vilken ordning för erkännande som tillämpas. Prövningen av en ansökan om legitimation eller annat behörighetsbevis ska delas upp i två eller tre steg när yrkesutövaren förvärvat yrkeskvalifikationer eller fått dem erkända i annat medlemsland. Avsikten är att förtydliga att prövningen av yrkeskvalifikationerna ska ske separat från övriga eventuellt förekommande krav för utövande av yrket, t.ex. språkkrav. En ny procedur införs för sådan prövning av yrkeskvalifikationer som ska kunna ligga till grund för certifiering eller ackreditering, i den mån sådan regleringsteknik använts för vissa yrkesverksamheter. I det första steget ska det endast prövas om yrkeskvalifikationerna är tillräckliga för att kunna bevilja tillträde till yrket. Denna prövning ska ske i enlighet med förfarandebestämmelserna i den nya förordningen, bl.a. avseende tidsfrister, och avslutas med ett beslut om yrkeskvalifikationerna. En ansökan ska ges in till den behöriga myndigheten eller elektroniskt via den gemensamma kontaktpunkten.

I den nya lagen och förordningen införs bestämmelser som ska göra det möjligt att utfärda yrkeskort när kommissionen fattat de beslut som krävs, bl.a. avseende för vilka yrken ett sådant yrkeskort ska utfärdas. Föreskrivande myndigheter bemyndigas att meddela närmare föreskrifter i den mån det behövs för att systemet ska kunna tas i bruk.

Den nya lagen innehåller uttryckliga bemyndiganden om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter avseende tillfälligt tillhandahållande av tjänster, erkännande av yrkeskvalifikationer, europeiskt yrkeskort och språkkontroller avseende hälso- och sjukvårdspersonal. I den nya förordningen bemyndigas föreskrivande myndigheter att meddela verkställighetsföreskrifter samt föreskrifter om undantag från rätten att välja kompensationsåtgärd. Universitets- och högskolerådet bemyndigas att meddela föreskrifter om yrkeskort avseende i Sverige oreglerade yrken, gemensamma utbildningsprinciper och

utfärdande av utbildningsbevis. Myndigheten för yrkeshögskolan bemyndigas att meddela föreskrifter om automatiskt erkännande av yrkeserfarenhet. Kommerskollegium bemyndigas att meddela föreskrifter om informationsutbytet i IMI.

Det införs en ny bestämmelse i offentlighets- och sekretesslagen om att sekretess ska gälla för en uppgift om en enskilds ekonomiska eller personliga förhållanden som hänför sig till ett ärende enligt horisontella lagen om yrkeskvalifikationer, om det kan antas att den enskilde lider skada eller men om uppgiften röjs.

Beslut enligt den nya lagen och förordningen kan överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Om myndigheten inte fattat beslut inom den tidsfrist som anges för det aktuella ärendet, kan sökanden göra en framställan hos myndigheten om att ärendet ska avgöras. Myndigheten ska då inom två veckor fatta beslut i ärendet i sak eller i ett särskilt beslut avslå sökandens framställan.

Administrativt samarbete och information

Behöriga myndigheter behöver samarbeta över nationsgränserna för att erkännandesystemet enligt direktivet ska fungera. Av ändringsdirektivet framgår nu uttryckligen att myndigheterna ska använda informationssystemet IMI för kommunikation sinsemellan. Utredningen föreslår att skyldigheten att samarbeta med behöriga myndigheter och rådgivningscentrum i andra länder regleras i den nya förordningen. Universitets- och högskolerådet ska så långt möjligt bistå behöriga myndigheter och rådgivningscentrum i andra länder med information om yrken som inte är reglerade i Sverige.

Utbyte av information om disciplinära åtgärder regleras i det ursprungliga yrkeskvalifikationsdirektivet. Utredningen föreslår att det av den nya förordningen ska framgå att de behöriga myndigheterna är ansvariga för att utbyta information om disciplinära åtgärder med behöriga myndigheter i andra länder. De ska även åläggas att kontrollera sådan information som kommer från en myndighet i ett annat land avseende yrkesutövare med svenska yrkeskvalifikationer och meddela vilka åtgärder som vidtas mot bakgrund av sådan information.

Genom ändringsdirektivet införs två nya varningsmekanismer, en avseende falska dokument och en avseende yrkesutövare som begränsats i sin rätt att utöva yrkesverksamhet inom reglerade hälso- och sjukvårdsyrken, inom reglerade yrken där barn undervisas

(inklusive barnomsorg och förskoleverksamhet) samt som veterinär. Kommissionen ska fatta beslut om hur varningsmekanismerna ska fungera innan dessa kan tas i bruk, och kan även komma att styra hur informationsflödet ska hanteras i medlemsstaterna. I avvaktan på närmare besked från kommissionen föreslår utredningen en struktur för hur varningsmekanismerna kan administreras nationellt. För att kunna följa direktivets krav om att samtliga medlemsländer ska varnas inom tre dagar efter att beslutet om begränsad rätt att utöva yrket fattats, föreslår utredningen att dessa varningar ska skickas av Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd, Lärarnas ansvarsnämnd respektive Ansvarsnämnden för djurens hälso- och sjukvård. Samtliga varningar som mottas från andra länder ska inkomma till Universitets- och högskolerådet, som sedan ska sprida informationen till berörda myndigheter i Sverige. När det gäller varningsmekanismen för falska intyg föreslår utredningen att denna administreras av Universitets- och högskolerådet. Behöriga myndigheter som polisanmäler en enskild som har använt sig av falska intyg i samband med erkännande av yrkeskvalifikationer ska informera Universitets- och högskolerådet. Rådet ska även motta varningar om falska dokument från andra länder och sprida informationen vidare till berörda myndigheter i Sverige.

Den gemensamma kontaktpunkten för tjänster, som inrättades i samband med tjänstedirektivets genomförande, ska användas för information om reglerade yrken och reglerade utbildningar. För att Tillväxtverket, där kontaktpunkten inordnats, ska kunna fullgöra de skyldigheter som det moderniserade yrkeskvalifikationsdirektivet ställer ska de behöriga myndigheterna förse verket med nödvändig information och hålla den uppdaterad. Ansvaret för att förse Tillväxtverket med information om reglerade utbildningar ska fördelas mellan Statens skolverk, avseende gymnasieskolan, Universitets- och högskolerådet, avseende universitet och högskolor, samt Myndigheten för yrkeshögskolan, avseende yrkeshögskolan. Tillväxtverket ska även, liksom redan i dag avseende tjänstedirektivet, se till att samtliga krav, förfaranden och formaliteter som täcks av det moderniserade yrkeskvalifikationsdirektivet kan fullgöras elektroniskt och på distans via kontaktpunkten för tjänster. Av förordningen ska framgå att all information också bör finnas tillgänglig på engelska. Kommerskollegium ska även fortsättningsvis behålla sin roll som samordnare för kontaktpunkten.

Åtgärder till stöd för yrkesutövare med svenska yrkeskvalifikationer

För att säkerställa att de svenska utbildningarna lever upp till det moderniserade yrkeskvalifikationsdirektivets minimikrav föreslår utredningen att det införs ett förtydligande i bilagorna till högskoleförordningen respektive förordningen för Sveriges lantbruksuniversitet om att utbildningsanordnare är skyldiga att utforma utbildningarna så att direktivets krav uppfylls. Till stöd för utbildningsanordnarnas arbete bör Universitets- och högskolerådet sammanställa de krav som följer av det moderniserade yrkeskvalifikationsdirektivet, samt även bevaka och informera om sådana uppdateringar avseende kunskaper och färdigheter som kan beslutas av kommissionen genom delegerade akter. Det moderniserade yrkeskvalifikationsdirektivet ger nämligen kommissionen befogenhet att i flera avseenden fatta bindande beslut genom såväl genomförandeakter som delegerade akter. Eftersom själva avsikten med det delegerade beslutsfattandet är att unionens lagstiftning ska genomföras enhetligt, är det sannolikt att kommissionen avser fatta dessa beslut i form av förordningar, som inte ska genomföras av medlemsländerna utan är direkt tillämpliga.

I syfte att säkerställa att utövare av yrken som omfattas av automatiskt erkännande utifrån samordnade minimikrav på utbildningen, dvs. apotekare, barnmorskor, läkare, sjuksköterskor, tandläkare och veterinärer, ska kunna fortbilda sig föreslår utredningen att Socialstyrelsen och Statens jordbruksverk bemyndigas att meddela föreskrifter om fortbildning.

Svenska yrkesutövare kan i andra länder mötas av krav på att bifoga diverse intyg över examens- eller utbildningsbevis. I ljuset av att enskilda bör vända sig till det svenska rådgivningscentrumet om de får problem anser utredningen att samtliga intyg över svenska utbildningar, oavsett om utbildningen är reglerad eller inte, ska kunna utfärdas av Universitets- och högskolerådet. Myndigheten för yrkeshögskolans uppgift i detta hänseende ska därför upphöra. Däremot, när det gäller intyg över yrkeserfarenhet, ser utredningen inga skäl till att flytta denna verksamhet från de auktoriserade handelskamrarna.

Rapporteringsskyldigheter och åtgärder för ökad kunskap om direktivet

Det moderniserade yrkeskvalifikationsdirektivet ställer krav på medlemsländernas rapportering och kontinuerliga information i ett flertal avseenden. För att säkerställa att efterfrågad information skickas till kommissionen i enlighet med direktivets krav, men också för att stärka rådgivningscentrumets tillika samordnarens roll, föreslår utredningen att samtliga återkommande krav på information fullgörs av Universitets- och högskolerådet. För att detta ska fungera åläggs behöriga myndigheter i förordningen att förse Universitets- och högskolerådet med efterfrågad information.

I samband med att genomförandeåtgärder anmäls till kommissionen ska kommissionen även få information om hur Sverige säkerställer att yrkesverksamma som apotekare, barnmorska, läkare, sjuksköterska, tandläkare eller veterinär har möjlighet att fortbilda sig. Senast vid denna tidpunkt ska också kommissionens databas om reglerade yrken uppdateras.

I syfte att förbättra kunskapen om regelverket, och erbjuda behöriga myndigheter en plattform för erfarenhetsutbyte, föreslår utredningen att det inrättas ett råd för reglerade yrken. Av den nya förordningen framgår att ordförandeskap och sekretariat bör inrättas hos rådgivningscentrumet tillika samordnaren, dvs. Universitets- och högskolerådet. Alla behöriga myndigheter samt Kommerskollegium bör ingå i rådet.

Del III Konsekvensanalys

Utredningens förslag påverkar enskilda yrkesutövare som önskar bedriva verksamhet såväl i Sverige som i annat land och oavsett om det sker inom ramen för en anställning eller som egenföretagare på kortare eller längre tid. Till övervägande del omfattas verksamhetsområdena redan i dag av den yrkesreglering som finns i sektorsförfattning. Genom att utredningen identifierat ytterligare yrkesverksamheter som bör betraktas som reglerade yrken berörs yrkesutövare med utländska yrkeskvalifikationer inom dessa yrkesgrupper av utredningens förslag. Inom vissa verksamhetsområden tydliggörs rätten att tillfälligt utöva verksamhet utifrån de kvalifikationer den enskilde förvärvat i sitt etableringsland genom förändringar i skollagen, patientsäkerhetslagen och förordningen om

behörighet till vissa anställningar inom hälso- och sjukvården. För andra yrkesgrupper, fastighetsmäklare och yrkesverksamma inom djurens hälso- och sjukvård, föreslår utredningen att nu gällande krav på att underrätta den behöriga myndigheten på förhand tas bort. Däremot kvarstår krav på förhandsunderrättelse för enskilda inom hälso- och sjukvårdsyrken samt väktare, vars kvalifikationer även kan kontrolleras på förhand.

Yrkesverksammas rätt att i förekommande fall välja kompensationsåtgärd klargörs, liksom i vad mån språkkunskaper kan kontrolleras. Utredningen anser att behöriga myndigheter på förhand måste identifiera vilka krav som är grundläggande för att få utöva yrkesverksamhet i Sverige så att enskilda på förhand ska kunna informera sig om detta, liksom att det ska vara tydligt vad som krävs i form av intyg för en fullständig ansökan. Behöriga myndigheter kan kräva en avgift för en ansökan om erkännande av utländska yrkeskvalifikationer för att få legitimation eller annat behörighetsbevis, även inom hälso- och sjukvården. Enskildas möjlighet att bevaka sina intressen under erkännandeprocessens gång tydliggörs bl.a. vad gäller rätten att överklaga.

Företag i egenskap av egenföretagare påverkas i motsvarande mån som enskilda av de förtydliganden utredningen föreslår. Några särskilda negativa konsekvenser torde dock inte uppstå för företag. Förslagen bidrar till att underlätta tillgången till relevant arbetskraft genom att erkänna sådan kompetens som förvärvats i annat EU-land som likvärdig med den som förvärvats i Sverige. Effektivare handläggningsprocesser, bl.a. inom ramen för europeiska yrkeskort, torde bidra till smidigare rekryteringsprocesser för arbetsgivare. Det bör dock påpekas att de behöriga myndigheterna i Sverige inte alltid råder över handläggningstiden eftersom visst informationsutbyte med behöriga myndigheter i andra länder kan krävas i vissa fall. Företag som är verksamma som utbildningsanordnare inom hälso- och sjukvårdsområdet, eller som erbjuder utbildningar för veterinärer eller arkitekter, kan komma att påverkas av de förtydliganden utredningen föreslår om att sådana utbildningar som samordnats genom yrkeskvalifikationsdirektivet även måste uppfylla direktivets krav.

När det gäller konsekvenser för det allmänna måste inledningsvis konstateras att behöriga myndigheter redan i dag tillämpar regelverket i enlighet med gällande sektorsförfattningar. Det faktum att reglerna samlas i ett övergripande, horisontellt regelverk påverkar inte myndigheternas hittillsvarande skyldigheter att erkänna utländska yrkes-

kvalifikationer. Detta gäller dock inte för de myndigheter som utredningen anser bör utses som tillkommande behöriga myndigheter mot bakgrund av att viss yrkesverksamhet får anses vara reglerad. Utredningen har inte kunnat identifiera hur många av de i dag yrkesverksamma inom dessa yrkesgrupper som har utländska yrkeskvalifikationer, varför det är svårt att bedöma omfattningen av myndigheternas tillkommande bedömningsverksamhet. Det kan finnas anledning att följa utvecklingen inom detta område och om det visar sig att bedömningsverksamheten får en sådan omfattning att den inte ryms inom befintliga ramar bör det övervägas om en avgiftsfinansiering även ska införas för något av de tillkommande yrkena. För majoriteten av de existerande behöriga myndigheterna, finns en möjlighet att avgiftsfinansiera ansökningar om erkännande av utländska yrkeskvalifikationer. En existerande behörig myndighet har i vissa fall varit förhindrad att ta ut avgifter för bedömningen av utländska yrkeskvalifikationer, nämligen Socialstyrelsen. Utredningen kan inte se något skäl för detta och föreslår att även Socialstyrelsen ska kunna kräva en avgift för utfärdande av legitimation eller annat behörighetsbevis för enskilda med såväl svenska som utländska yrkeskvalifikationer.

Utredningen föreslår att behöriga myndigheter ska ersätta Universitets- och högskolerådet för dess kostnader för att lämna yttranden över utländska utbildningsrelaterade yrkeskvalifikationer. I ett inledande skede behöver dock Universitets- och högskolerådet bygga upp verksamheten med hjälp av allmänna medel.

Utredningen föreslår också en finansiering genom allmänna medel för den ökade administration som varningssystemet kan komma att innebära för Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd samt för Tillväxtverket med anledning av de uppgifter som tillkommer kring den gemensamma kontaktpunkten för tjänster. Universitets- och högskolerådet bör även få en ökad anslagsfinansiering mot bakgrund av sådana uppgifter som stadigvarande tillkommer genom rollen som samordnare samt sekretariat för Rådet för reglerade yrken.

Det går inte att förutse vilka konsekvenser som kan komma att uppstå för det fall kommissionen beslutar att införa systemet med europeiska yrkeskort, och inte heller för det fall kommissionen beslutar om gemensamma utbildningsprinciper. Beroende på inom vilka yrkesverksamheter sådana beslut kan komma att fattas kan en förnyad analys behövas.